

Bemærkninger til forslaget

Limfjorden

SF fremsatte den 10. februar 1994 beslutningsforslag om naturgenopretningsplan og nedsættelse af et råd for Limfjorden (B 69), se Folketingstidende spalte 6422. Efterfølgende blev Limfjordshøringen afholdt den 20. november 1995. På høringen blev det ikke overraskende konkluderet, at hovedårsagen til Limfjordens dårlige miljøtilstand var belastningen af næringsstoffer. Miljø- og energiministeren og landbrugs- og fiskeriministeren opfordrede derfor amterne til at komme med forslag til demonstrationsprojekter for reduktion af belastningen.

Den 20. december 1996 fremlagde amterne i samarbejde med de to ministerier et konkret katalog med »Forslag til demonstrationsprojekter vedrørende næringsstoffjernelse i oplandet til Limfjorden«. Ideen var at belyse mulighederne for at reducere tilførslerne af kvælstof og fosfor gennem ændringer i anvendelserne af lavbundsarealerne og retablering af områdernes evne til at afgasse kvælstof til atmosfæren gennem naturlige processer.

Til dette formål har amterne udpeget tre områder på sammenlagt 92.500 hektar (12 pct. af Limfjordens opland), der tilsammen repræsenterer variationerne i Limfjordens opland. De samlede lavbundsområder i de tre projekter udgør ca. 17.000 hektar, hvoraf det skønnes, at det er muligt maksimalt at inddrage omkring 7.000 hektar lavbundsareal. Herigennem skønner amterne at opnå en reduktion af udsivningen af kvælstof på 25-27 pct. (små 500 tons) svarende til 4.900-5.000 tons for hele Limfjorden. Til sammenligning er der siden Vandmiljøplanens vedtagelse i 1987 opnået en samlet reduktion på 12-16 pct. af tilførslerne af kvælstof gennem indgreb over for dambrug, industri og husholdninger. Amterne vurderer, at prisen for at reducere tilførslen af et kilo kvælstof fra det åbne land gennem naturgenopretning og ændret arealanvendelse vil være under $\frac{1}{3}$ af prisen for at fjerne et kilo kvælstof fra et rensningsanlæg.

På trods af ministrenes opfordring på Limfjordshøringen og på trods af det konkrete forslag har amterne endnu ikke fået tilsagn om økonomisk bistand til demonstrationsprojekternes gennemførelse. Den 30. september 1997 har amtsborgmestrene fra de fire

involverede amter på ny rettet henvendelse til regeringen, se bilag 1.

Forslagsstillerne er af den opfattelse, at projektet er så vigtigt for hele landet, at der skal afsættes ekstra midler på finansloven til demonstrationsforsøgene. Puljen med midler til miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger (MVJ-puljen), der er en frivillig ordning, kan nok betale dele af demonstrationsprojekterne, men dels vil projekterne så forlods binde midler, der så ikke kan søges af landmænd i f.eks. områder med grundvandsdannelse, og dels vil et fuldskalaprojekt for hele Limfjorden opsuge alle MVJ-midlerne i de tre amter. Desuden anser amterne, at MVJ-puljen er helt utilstrækkelig til at skabe tilslutning til projekterne. I de eksisterende regler for MVJ-puljen er det ikke et krav, at pesticidanvendelse skal ophøre. Endelig er ikke alle relevante oplandsområder nødvendigvis berettigede til midler fra MVJ-puljen.

Naturgenopretning og ændret arealanvendelse skal være målrettet mod de geografiske områder, der giver den største reduktion, og hvor en ekstrem rensningsgrad ikke giver anledning til andre problemer såsom udvaskning af jern (okker). Der er således tale om en særlig indsats, med et målrettet formål. Derfor skal der også afsættes særlige midler, således at de midler, der er afsat - og afsættes - til grundvandsbeskyttelse, ikke berøres.

En målrettet retablering af naturens rensningsproces skal ikke ses som et alternativ til andre nødvendige indgreb mod landbrugets kvælstofforurening, men som en nødvendig del. Det ligger i sagens natur, at retablering af naturlige rensmekanismer mellem det åbne land og hav og fjord ikke mindsker den mængde kvælstof, der fra andre jorder siver ned til grundvandet.

I 1998 skal der bruges i alt 45,5 mio. kr. fordelt på følgende poster:

Forundersøgelser og etablering: 26 mio.

Kompensation til lodsejere: 15 mio.

Overvågning, drift og information: 4,5 mio.

I de efterfølgende år vil udgiften være 20 mio. kr.

Landsdækkende indsats

Fra andre egne af landet er der eksempler på, at na-